

Neil Gaiman (n. 1960, Marea Britanie) este autor de romane, povestiri SF și fantasy, romane ilustrate, benzi desenate, teatru radiofonic și film. În copilărie și adolescență citea C.S. Lewis, J.R.R. Tolkien, Lewis Carroll, Edgar Allan Poe, ale căror cărți l-au făcut să-și dorească să fie scriitor.

Cele mai celebre cărți ale sale sunt seria BD *The Sandman* și cărțile *Pulbere de stele*, *Coraline*, *Noroc cu laptele*, *Oceanul de la capătul aleii*, *Zei americanii*, *Cartea cimitirului*. Pentru screrile lui, Gaiman a primit numeroase premii, printre care Hugo, Nebula, Bram Stoker, Medalia Newbery și Medalia Carnegie.

Irina Dobrescu a absolvit Universitatea Națională de Arte, secția Grafică, în 2003 și este membru fondator al Clubului Ilustratorilor din România. A ilustrat numeroase cărți pentru copii: *Care-i faza cu cititul?*, *Ce poți face cu două cuvinte*, *Cel mai mare Gulliver*, de Gellu Naum. A colaborat cu diferite agenții de publicitate și a participat la numeroase expoziții, workshopuri și evenimente artistice în țară și străinătate. În 2017, a publicat la Editura Arthur *Lupul jucător de poker*, carte câștigătoare a Magazinului Premiu în cadrul celei de-a treia ediții a Trofeului Arthur.

NEIL GAIMAN

Pulbere de stele

Traducere din engleză de
Liviu Radu

Ilustrații de
Irina Dobrescu

ARTHUR

În primul rând, mulțumiri lui Charles Vess. Este, în prezent, cel mai apropiat de marii pictori victorieni de zâne, iar fără arta sa inspiratoare niciunul dintre cuvintele acestea n-ar fi existat. De fiecare dată când terminam un capitol, îi telefonam și i-l citeam, iar el asculta cu răbdare și chicotea în momentele potrivite.

Mulțumiri lui Jenny Lee, Karen Berger, Paul Levitz, Merrilee Heifetz, Lou Aronica, Jennifer Hershey și Tia Maggini. Fiecare dintre ei a avut contribuția lui ca această carte să devină o realitate.

Sunt profund îndatorat și față de Hope Mirrlees, Lord Dunsany, James Branch Cabell și C.S. Lewis, indiferent unde se află aceștia acum, pentru că mi-au demonstrat că povestile cu zâne sunt și pentru adulți.

Tori mi-a închiriat o casă, iar eu am scris primul capitol în ea. Tot ce mi-a cerut în schimb a fost să-i fac un copac.

Au fost oameni care au citit cartea pe măsură ce o scriam și care mi-au spus ce făceam bine și ce făceam prost. Nu-i vina lor că nu i-am ascultat. Mulțumiri îndeosebi lui Amy Horsting, Lisa Henson, Diana Wynne Jones, Chris Bell și Susanna Clarke.

Soția mea Mary și secretara mea Lorraine au făcut mai mult decât era partea lor de muncă la această carte, pentru că au dactilografiat primele câteva capitole după ciorna scrisă de mine de mâină, iar eu nu găsesc cuvinte ca să le mulțumesc îndeajuns.

Copiii, ca să fiu sincer, n-au fost de niciun ajutor, dar nici nu cred că aş fi vrut să fie altfel.

NEIL GAIMAN,
Iunie 1998

Cuprins

CÂNTEC	7
CAPITOLUL UNU	
<i>În care aflăm despre Satul Zidului și despre lucrurile ciudate care se întâmplă acolo la fiecare nouă ani</i>	9
CAPITOLUL DOI	
<i>În care Tristran Thorn devine bărbat și face o promisiune nechibzuită</i>	38
CAPITOLUL TREI	
<i>În care întâlnim alte persoane, multe dintre ele încă în viață, care sunt intereseante de soarta stelei căzătoare.</i>	57
CAPITOLUL PATRU	
<i>„Pot să ajung cât arde-o lumânare?“</i>	71
CAPITOLUL CINCI	
<i>În care au loc alte lupte pentru coroană</i>	101
CAPITOLUL ȘASE	
<i>Ce spune copacul</i>	126
CAPITOLUL ȘAPTE	
<i>La șaretă</i>	141

În care ni se povestește despre castelele 153
din aer și despre alte lucruri

CAPITOLUL NOUĂ
Care înfățișează în principal
evenimentele de la Diggory's Dyke 180

CAPITOLUL ZECE
Pulbere de stele 190

EPILOG
În care pot fi deslușite
mai multe sfârșituri 218

Mulțumiri 222

❖ CÂNTEC ❖

Prinde steaua căzătoare,
Găsește pruncul mătrăgunii,
Și află cum trecut-au anii, oare,
Plus ce gândesc noaptea nebunii.

Explică-mi al sirenei cânt
Și cum să fug de-al pizmei vânt
 Și mă învață,
 Dă-mi povăță
Cum să fiu cinsit în viață.

Iar de-ai avea darulizar
 Să vezi ce alții n-or zări
Mergi către-al lumii depărtat hotar
 Până ce păru-ți va albi.
 Și când te-ntorci să spui curat
 Minunile ce te-au întâmpinat
 Și jură
 Cu măsură
De ai văzut femeie sinceră și pură.

Iar de-ai fi găsit să-mi spui
Că n-ai călătorit fără de rost
Eu însă îmi pun pofta-n cui,
 Și n-o să umblu ca un prost.

Cinstită o fi fost când ai zărit-o,
Însă de când ai părăsit-o

A înșelat
Un bărbat
Doi, trei, și nu s-a săturat.

John Donne, 1572–1631

❖ CAPITOLUL UNU ❖

*În care aflăm despre Satul Zidului
și despre lucrurile ciudate care
se întâmplă acolo la fiecare nouă ani*

Afost odată un Tânăr care dorea să-și îndeplinească Dorința Sufletului.

Cu toate că acest început nu are nimic deosebit (fiind că orice poveste care intruchipează un Tânăr erou, fie el din trecut ori din viitor, ar putea să înceapă la fel), totuși Tânărul nostru și peripețiile prin care urmează să treacă sunt în mare măsură neobișnuite, chiar dacă nici el însuși nu știa asta pe de-a-ntregul.

Povestea începe, aşa cum multe poveşti vor fi început, în Satul Zidului.

Satul Zidului poate fi văzut și azi acolo unde se află de șase sute de ani, pe o ridicătură de granit în mijlocul unui mic ținut împădurit. Casele sunt vechi, au formă pătrată și sunt construite din piatră cenușie, au acoperișuri din ardezie neagră și coșuri înalte; profitând de fiecare colțisor de stâncă, clădirile se îngheșuie una în alta, iar ici-colo, câte un tufiș sau un copac crește din peretele unei case.

Există un drum ce pleacă din sat, o cărare serpentă ce răsare pe neașteptate din pădure, mărginită de pietre mai mari și mai mici. Dacă înaintezi suficient de mult spre sud și ieși din pădure, cărarea devine drum adevarat, asfaltat; iar de mergi încă mai departe, drumul se lărgește și-i plin tot timpul cu mașini și camioane ce

gonesc dintr-un oraș în altul. În cele din urmă, drumul te duce la Londra, dar Londra se află la o noapte întreagă de călătorie de Satul Zidului.

Locuitorii sunt oameni taciturni, ce se împart în două categorii: cei care s-au născut aici, cenușii, înalți și încăpătânați precum granitul pe care a fost construit satul, și ceilalți, care s-au stabilit de-a lungul anilor în sat și urmașii lor.

În partea de vest, satul e mărginit de pădure; spre sud e un lac de-o liniște amăgitoare, în care se varsă apele ce străbat colinele din partea de nord a Satului Zidului, acoperite de păsuni pe care pasc oile. Spre est se află altă zonă împădurită.

În partea de est, în imediata apropiere a satului, se află un zid înalt de stâncă cenușie, de la care și trage numele satul. Zidul e vechi, construit din bucăți grosolanе, pătrate, cioplite din granit; pornește din pădure și se întoarce iar în pădure.

Există o singură spărtură în zid: o deschizătură lată de vreo doi metri, care se găsește puțin mai la nord de localitate.

Prin deschizătura din zid se poate vedea o pajiște verde, întinsă; după pajiște e un râu; iar dincolo de râu sunt copaci. Uneori, în depărtare, printre copaci, pot fi văzute forme și siluete. Forme uriașe, ciudate și niște obiecte mărunte, scânteietoare, care sclipesc și strălucesc, apoi dispar. Deși e o pășune foarte bună, niciunul dintre săteni nu și-a dus vreodată animalele de cealaltă parte a zidului. N-a fost folosită nici pentru culturi.

Mai mult, de sute, poate chiar de mii de ani, oamenii au pus paznici de fiecare parte a deschizăturii din zid și s-au străduit să nu se gândească la pajiștea aceea.

Chiar și în zilele noastre, doi localnici stau de fiecare parte a deschizăturii, noapte și zi, în schimburi de opt ore. Tin în mâini ciomege grele de lemn. Apără ieșirea dinspre sat.

Principala lor sarcină e să-i împiedice pe copiii din sat să treacă prin deschizătură și să ajungă pe pajiște sau mai departe de aceasta. Uneori sunt nevoiți să-l convingă pe câte un hoinar singuratic sau pe vreunul dintre puținii vizitatori ai satului să nu treacă prin gaura din zid.

Pe copii îi conving ușor, arătându-le ciomegele. În cazul hoinarilor și al vizitatorilor, paznicii sunt mai inventivi, folosind forță fizică doar ca ultimă soluție, dacă poveștile despre iarba abia plantată sau despre taurul furios aflat în libertate nu sunt suficiente.

Foarte rar se întâmplă să vină la zid cineva care știe ce anume caută, iar paznicii lasă uneori să treacă astfel de oameni. E ceva inconfundabil în privirea lor.

Localnicii nu știu să fi existat cineva care să se fi strecurat prin spărtura din zid în tot secolul douăzeci și sunt mândri de asta.

Paza se desfințează o dată la nouă ani, de Armin-den, când pe pajiște se ține un bâlcă.

Evenimentele care urmează a fi relatate s-au întâmplat cu mulți ani în urmă. Regina Victoria se afla pe tronul Angliei, dar nu era încă văduva îndoliată de la Windsor: avea obrajii rumeni și mersul sprinten, iar lordul Melbourne era silit deseori să dojenească bland pe Tânără regină pentru că era atât de zvăpăiată. Regina nu se măritase încă, deși era foarte îndrăgostită.

Domnul Charles Dickens publica în foileton românul său *Oliver Twist*; domnul Draper tocmai făcuse prima

fotografie a Lunii, fixându-i chipul palid pe hârtia rece; domnul Morse anunțase recent că a descoperit o posibilitate de a transmite mesaje prin fire de metal.

Dacă ai fi vorbit despre magie sau despre zâne vreunia dintre ei, și-ar fi zâmbit disprețitor – poate cu excepția domnului Dickens, care pe atunci era Tânăr și fără barbă. El te-ar fi privit melancolic.

În primăvara aceea au venit mulți oameni în Insulele Britanice. Veneau singuri sau câte doi, debarcau la Dover, la Londra sau la Liverpool: bărbați și femei cu pielea palidă ca hârtia, cu pielea întunecată ca stâncă vulcanică, cu pielea de culoarea scorțisoarei, vorbind într-o multime de limbi. Au venit cu toții în luna aprilie, călătorind cu trenul cu aburi, călare pe cai, în căruțe cu coviltir sau în căruțe obișnuite, dar mulți dintre ei mergeau pe jos.

Pe vremea aceea, Dunstan Thorn avea opt și prezece ani și nu era un romantic.

Avea părul, ochii și pistriuii de culoarea alunelor. Era de înălțime medie și vorbea tărăganat. Avea un zâmbet bland, care îi ilumina fața din interior și visa – atunci când visa cu ochii deschiși pe pajistea tatălui său – să părăsească Satul Zidului cu farmecul său inefabil și să plece la Londra, la Edinburgh, la Dublin sau în orice alt oraș mare în care viața nu depinde de felul în care bate vântul. Lucra la ferma tatălui său și nu avea nimic, cu excepția unei căsuțe pe un câmp îndepărtat, care-i fusese dată de părinti.

În luna aprilie veniseră mulți oameni pentru bâlcii în Satul Zidului, iar lui Dunstan nu-i plăcea asta deloc. Hanul domnului Bromios, *A șaptea coțofană*, în mod normal o vizuină mizerabilă cu camere goale, se umpluse cu o săptămână înainte, iar străinii începuseră să închirieze camere în ferme și în casele localnicilor, plătind

pentru găzduire cu monede ciudate, cu ierburi și cu mirodenii, ba chiar și cu pietre prețioase.

Pe măsură ce se aprobia ziua bâlcului, atmosfera de așteptare creștea. Oamenii se trezeau mai devreme, numărău zilele, numărău minutele. Paznicii de pe ambele părți ale zidului erau neliniștiți și nervoși. Printre copaci de la marginea pajispii se mișcau siluete și umbre.

La *A șaptea coțofană*, Bridget Comfrey, socotită cea mai frumoasă hangiță văzută vreodată, provoca tensiuni între Tommy Forester, cu care fusesese văzută plimbându-se anul trecut, și un bărbat uriaș cu ochii negri, care avea o maimuță mică și chițăitoare. Bărbatul vorbea prea puțin în engleză, dar zâmbea expresiv de fiecare dată când se aprobia Bridget.

La tejghea, mușterii obișnuiați le stăteau în coastă vizitatorilor și spuneau:

- Se întâmplă doar o dată la nouă ani.
- Se zice că în vechime era în fiecare an, la mijlocul verii.

– Întrebă-l pe domnul Bromios. El stie.

Domnul Bromios era înalt și avea pielea măslinie, ochi verzi, iar părul negru și creț îi stătea lipit de cap. Pe măsură ce fetele din sat devineau femei, îl remarcau pe domnul Bromios, dar el nu le răspundea cu aceeași atenție. Se zicea că venise în sat cu mult timp în urmă, ca vizitator. Dar se oprișe în sat, iar vinul lui era bun, aşa că localnicii i-au încuviințat sederea.

O ceartă zgomotoasă izbucni în sala hanului, între Tommy Forester și bărbatul cu ochii negri, al cărui nume pare să fie Alum Bey.

– Oprîți-i! Pentru numele lui Dumnezeu, oprîți-i! strigă Bridget. Vor să se ducă în spate să se bată pentru mine!

Și-și plecă ușor capul, așa încât lumina lămpii cu petrol să-i scoată în evidență buclele aurii, perfecte.

Nimeni nu se osteni să-i opreasă pe cei doi, cu toate că o multime de oameni, localnici sau nou-veniți, ieșise afară, ca să asiste la spectacol.

Tommy Forester își scoase cămașa și-și ridică pumnii în față. Străinul râse și scuipă în iarbă, apoi îl apucă pe Tommy de mâna dreaptă și-l aruncă la pământ, cu bărbia înainte. Tommy se ridică în picioare și se repezi spre străin. Reuși să-i dea străinului un pumn în obraz, înainte să se pomenească la pământ, cu fața în noroi, abia respirând. Alum Bey stătea deasupra lui și râdea satisfăcut; apoi spuse ceva în arabă.

Lupta se terminase repede și ușor.

Alum Bey îl eliberă pe Tommy Forester, se duse la Bridget Comfrey, făcu o plecăciune în fața ei, apoi rânji, arătându-și dinții strălucitori.

Bridget îl ignoră și fugi la Tommy.

– Ce ți-a făcut, scumpule? îl întrebă ea, apoi îi șterse noroiul de pe față cu șorțul și-l alintă în toate felurile.

Alum Bey se întoarse împreună cu spectatorii în sala hanului, iar când Tommy Forester reveni, îi făcu cinste, amabil, cu o sticlă din Chablis-ul domnului Bromios. Niciunul dintre ei nu era lămurit cine pierduse și cine câștigase.

Dunstan Thorn nu se afla la A șaptea coțofană în seara aceea. Era un Tânăr lipsit de romanticism, care în ultimele sase luni o curtase pe Daisy Hempstock, o Tânără la fel de lipsită de romanticism. În serile frumoase, se plimbau în jurul satului și discutau despre teoria rotației culturilor, despre vreme și despre alte asemenea probleme importante. Iar în aceste plimbări erau însuși, invariabil, de mama și de sora mai mică a lui Daisy, care

mergeau în urma lor la distanță sănătoasă de șase pași; din când în când, cei doi se priveau drăgăstos.

Când ajungeau la ușa familiei Hempstock, Dunstan se oprea, făcea o plecăciune și-și lăua rămas-bun.

Iar Daisy Hempstock intra în casă, își scotea boneta și zicea:

– Îmi doresc atât de mult ca domnul Thorn să se hotărască să mă ceară de nevastă! Sunt sigură că tata n-o să se opună.

– Sunt sigură că nu s-ar opune, a spus mama lui Daisy în acea seară, așa cum spunea în fiecare seară ca aceea. Și-a scos boneta și mănușile, apoi și-a condus fiicele în salon, unde se afla un domn foarte înalt, cu o barbă neagră foarte lungă, care-și aranja lucrurile.

Daisy, mama și sora ei au schimbat câteva amabilități cu domnul din salon (care vorbea prea puțin engleză și care sosise în sat cu doar câteva zile în urmă). La rându-i, chiriașul lor temporar s-a ridicat și a făcut o plecăciune, apoi s-a întors la grămadă sa de lucrușoare din lemn, pe care le aranja, le separa și le lustruia.

Era un aprilie răcoros, căci vremea e schimbătoare primăvara în Anglia.

Vizitatorii veneau pe drumul îngust care ieșea din pădure, dinspre sud; umpleau camerele pentru oaspeți, se înghesuiau în grajduri și în hambare. Unii dintre ei ridicau corturi colorate, alții aveau propriile lor căruțe cu covilțir, trase de cai mari, cenușii sau de ponei mișoși.

În pădure se asternuse un covor de clopoței.

În dimineața zilei de 29 aprilie, Dunstan Thorn stătea de pază la deschizătura din zid, împreună cu Tommy Forester. Stăteau de fiecare parte a deschizăturii și așteptau.